

Učiteljski Tovariš

Stanovsko političko glasilo UJU — poverjenišvo Ljubljana
Mesečna priloga »Prosveta«

Uredništvo in tisk: Ljubljana, Frančiškanska ulica 61. Rokopisov ne vračamo. Nefrankiranih pisem ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtek. Naročnina letno 60 Din., za inozemstvo 80 Din. Člani pov. UJU plačajo list s članarino. Oglasi po ceniku in dogovoru, davček posebej. Pošt. ček. rač. 11.197. Telefon 3112

Novi uradniški zakon in učiteljstvo.

V predzadnji številki »Učit. Tovariša« sem hotel pod gornjim naslovom vsaj v glavnih obrisih opozoriti na to, da je z uveljavljanjem uradniškega zakona zaključena važna razvojna doba zlasti slovenskega in hrvskega učiteljstva. Predvsem: slovenskega. Zakaj nobeden del izmed jugoslovenskega učiteljstva ni bil razcepljen na toliko in tako majhnih upravnih edinic, kakor ravno slovenski, dasi smo bili že itak številčno najmanjši. Saj smo bili razdeljeni kar na pet upravnih enot. S petih miz so rezali slovenskemu učiteljstvu kruh in zato ni čuda, da je moralo često stradati v pravem pomenu besede.

Tovarišem Hrvatom se sicer ni godilo dosti bolje v tem oziru, a vendar: bilo jih je mnogo več, upravnih edinic pa nekaj manj. Zato je bila pri njih borba lažja, kakor pa pri nas.

Pri srbskih tovariših pa tega boja v našem tedanjem smislu sploh ni bilo. Saj je bila predvojna Srbija, četudi ne velika, a vendar izrazito nacionalna država. Vsaka nacionalna država pa se več ali manj zaveda dalekosežne moči in vpliva na bodočnost, ako ima vzgojo in pouk v lastnih rokah. Od tod večna borba med Državo in Cerkvijo za šolo in — učiteljstvo.

Toliko le mimogrede v podkrepitev trditve, da je res z novim uradniškim zakonom zaključeno važno poglavje v razvoju našega stanu.

Sedaj se pa nehoti in samo po sebi vsiljuje drugo vprašanje:

Koliko je storila naša stanovska organizacija, da je učiteljstvo z zakonom vsaj tako odrezalo kakor je? Jeli bila na svojem mestu v tej dobi, ko se je odločala materialna in moralna plat našega stanu na cela desetletja?

V današnjih prilikah ni lahka borba za obstanek in napredek posameznika. Često se moraš boriti z vso žilavostjo, da si pridobiš mesto v družbi, da zlezeš na površje in ne utoneš v masi, prav tako, kakor jih utone dan na dan toliko in toliko. Pa ne samo žilavosti in energije, ampak tudi vztrajnosti, in sicer nezmoljive in neusahljive vztrajnosti moraš imeti dovolj.

Če je tako pri posamezniku, ni prav nič drugače pri večjih skupinah, n. pr. pri stanovskih organizacijah. Tudi te morajo prehoditi prav isto pot, kakor posameznik, da pridejo na površje, do upoštevanja, veljave in ugleda. Zakaj vsak posameznik zavzema trajno le tisto mesto, in uživa le toliko resničnega ugleda, kolikor si ga je pridobil s svojim poštenim delom.

Večina učiteljstva se danes niti ne zaveda, koliko duševnega in fizičnega napora je žrtvovala organizacija za doseg cilja, da je dobilo učiteljstvo z uradniškim zakonom vsaj te dobrine. Da vse to delo ni bilo ne lahko, ne malenkostno, to bo priznal odkrito vsak pošten nasprotnik, ako ima količkaj vpogleda v yes ta aparat.

Ne zdi se mi ne potrebno niti umestno ponavljati sedaj »post festum« in podrobno naštevati vse posameznosti. Samohvale nismo ne željni, niti je ne potrebujemo. Kdor je to delo spremljal po naših stanovskih glasilih, ga zasledoval po naših zborovanjih in po mnogih tozadevnih okrožnicah stanovske organizacije, ta mora priznati, da je bilo vodstvo naše organizacije v tem pogledu do cela na mestu in je storilo, kar je bilo možno storiti v danem položaju.

Nobena prilika ni bila opuščena, nobena pot prihranjena, da se je na merodajnih mestih tolmačilo potrebe našega stanu, ki so v marsikaterem oziru docela drugačne od potreb in želj drugih kategorij uradništva. Ako nismo vselej in povsod docela uspeli, je naravno. Saj ni v rokah organizacije zakonodajna oblast. Sicer sem pa uverjen, da bi tudi tisti, ki danes največ kritizirajo, ne zadovoljili vseh, pa četudi bi jim dali vso zakonodajno oblast.

Neumestno in otročje bi bilo, če bi se danes pulili za to, kateri del od naše celokupne organizacije ima največ zaslug za pozitivne, oziroma negativne uspehe pri novem uradniškem zakonu. Vsi trije deli so se trudili pošteno in podpirali drug drugega. Če je bila često inicijativa v rokah ljubljanskega poverjenišva, ne moremo ne naših hrvaških, ne srbskih tovarišev dolžiti, da niso bili vedno na mestu. So pač vladale drugačne prilike pri njih, nego pri nas. Človek je pa bil in bo — produkt razmer.

Za zaključek lahko pribijemo to-le:

Ako bi ne imeli tako dobre stanovske organizacije, kakor jo imamo, bi bil uradniški zakon, za učiteljstvo v marsikaterem oziru, dokaj slabši. Če pa bi bila organizacija še boljša, bi bil tudi uspeh učiteljstva lahko še večji.

—ski.

Pravila Jugoslovenskega Učiteljskega Udruženja.

Gospod minister prosvete je z odlokom O. N. br. 37035 z dne 14. tek. mes. odobril pravila, ki jih je 22. avgusta 1930. sprejela glavna skupščina Udruženja jugoslovenskega učiteljstva.

Pravila, spremenjena v smislu § 67. novega uradniškega zakona, se glase naslednje:

Pravila jugoslovenskega učiteljskega udruženja.

1. Ime in razdelitev.

Člen 1. — Učiteljstvo narodnih šol kraljevine Jugoslavije je združeno v Jugoslovensko učiteljsko udruženje.

Člen 2. — Udruženje sestoji iz sreskih učiteljskih društev, združenih v banovinske sekcije.

Sreska učiteljska društva in banovinske sekcije vrše v smislu teh pravil, vse posle, ki so v zvezi z organizacijskimi, prosvetnimi in stanovskimi potrebami po srezih, odnosno banovinah.

Sedeži banovinskih sekcij so na sedežih banovinskih uprav, a sreskih učiteljskih društev na sedežih sreskih šolskih nadzornikov.

Učiteljstvo iz teritorija uprave mesta Beograda ima posebno sekcijo, ki sestoji iz učiteljskih društev za Beograd, Zemun in Pančevo. Sedež te sekcije je v Beogradu.

Banovinske sekcije imajo naslov administrativnih edinic (Jugoslovensko učiteljsko udruženje — sekcija za Savsko banovino in slično), a sreska učiteljska društva ime sresa (Jugoslovensko učiteljsko udruženje — sresko učiteljsko društvo gružanskega sresa in slično). Beograjska sekcija se imenuje: »Jugoslovensko učiteljsko udruženje — sekcija mesta Beograda.

2. Smoter.

Člen 3. — Smoter udruženja je:

a) organizirati vse učiteljstvo v Jugoslaviji v duhu državnega in narodnega edinstva in pri njem razvijati skupno stanovsko zavest, kot podlago za prosvetno, kulturno in socialno delo učiteljstva;

b) delovati za intelektualno in moralno izpopolnjevanje svojega članstva;

c) delovati za napredek narodne šole in narodnega izobraževanja;

d) štiti pravice in interese svojega članstva;

e) delati za postavitev učiteljskih domov;

f) ustanavljati pevske, sokolske in ostale kulturno-prosvetne ustanove;

g) vzpostavljati in vzdrževati zveze z učiteljskimi udruženji v slovanskih in drugih državah, ako njihovo delovanje ne nasprotuje smotru in delu Jugoslovenskega učiteljskega udruženja; sodelovati v mednarodni učiteljski akciji.

3. Sredstva.

Člen 4. — Sredstva udruženja so:

a) članarina, zapuščine, darovi dobrotnikov, dohodki tiska udruženja, zabav in izredni dohodki;

b) strokovni in stanovski tisk;

c) knjižnice, muzeji, tečaji, internati, fondi in slično.

4. Člani.

Člen 5. — Člani Udruženja so: redni, ustanovni, dobrotniki in častni.

Člen 6. — Reden član more postati vsak učitelj in otroška vrtnarica, ako je v aktivni državni službi. Člani ne morejo postati učitelji in otroške vrtnarice, ki so v ostavki ali v pokoju.

Učitelji, ki so bili redni člani v dobi aktivnega službovanja, lahko ostanejo člani udruženja tudi po upokojitvi, izvzemši slučaja po čl. 15. točka c).

Člen 7. — Ustanovni član postane ona oseba, ki vplača enkrat za vselej blagajni Jugoslovenskega učiteljskega udruženja 300 (tri sto) dinarjev.

Člen 8. — Dobrotvor je ona oseba, ki vplača enkrat za vselej blagajni Jugoslovenskega učiteljskega udruženja 500 (pet sto) dinarjev.

Člen 9. — Častni član postane oseba, ki ima posebne zasluge za učiteljski stan, narodno prosveto in za Jugoslovensko učiteljsko udruženje. Častne člane imenuje glavna skupščina na predlog glavnega odbora.

Člen 10. — Redni člani dobijo članske izkaznice, a ostali diplome Jugoslovenskega učiteljskega udruženja.

Člen 11. — Radi sprejema v Jugoslovensko učiteljsko udruženje, se priključa učiteljstvo odbora sreskega učiteljskega društva.

Prijavi priloži učiteljstvo določeno vsoto letne članarine (za sresko društvo, banovinsko sekcijo in glavni odbor).

O sprejemu novih članov obvešča odbor sreskega učiteljskega društva odbor banovinske sekcije, v svojih trimesečnih poročilih, a ta obvešča glavni odbor.

Člen 12. — Ako v katerem srezu ne obstoja sresko učiteljsko društvo, se more učiteljstvo tega sresa članiti v Jugoslovensko učiteljsko udruženje potom banovinske sekcije in tu vplačati odgovarjajoči del članarine za banovinsko sekcijo in glavni odbor.

Člen 13. — Višino letne članarine določa glavna skupščina Jugoslovenskega učiteljskega udruženja.

Ob likvidaciji „Zveze državnih nameščencev“ v Ljubljani.

Makso Lilleg, predsednik „Zveze“.

Zdrav na duši in na telesu je slavil pred par leti naš Maks Lilleg svojo 70 letnico, ki smo se je s hvaležnostjo spominjali malone vsi slovenski organizirani državni nameščenci.

Volil si je davčno stroko, in že v letih 1881.—1883., ga vidimo, kako razvija kot inštruktivni davčni uradnik svoje delovanje v Bosni, Stični, Litiji, Novo mesto, Lož, Črnomelj, Ribnica, Ljubljana, Krško in zopet Ljubljana; vsi ti kraji naše ožje domovine so mu bili torišča, kjer se ni samo udeleževal kot davčni uradnik, tu v podrejenem razmerju, tam zopet na vodilnem mestu, kjer ni samo živel, kakor jih živi tisoč in tisoč drugih, kjer je predvsem tudi učil in spoznaval. Spoznaval vse dotlej, dokler docela ni spoznal tudi lastnega organizatornega zvanja, ki je mikalo in vabilo.

Od leta 1909., je skozi daljšo dobo predsedoval lastnemu strokovnemu »Društvu davčnih uradnikov«. S tem v zvezi pa je hkrati načeloval tudi združenim organizacijam državnih nameščencev na Kranjskem in je že ob tem prvem idejnem zasnutku sedanje naše Zveze z uspehom osvedočil lastno svojo tvorno silo. V letih 1912. do 1914. srečavamo Lillega kot delegata kranjskih državnih nameščencev po novno v kuloarjih dunajskega parlamenta. Med tedanjimi snovatelji avstrijske službene pragmatike se Lillegovo ime ni navajalo na zadnjem mestu.

In ko je svetovna vojna zatrla prav vsako gibanje ter onemogočila zlasti organizatorno delo, Lilleg ni držal rok križem, marveč se je z vso njemu lastno vneto oprijel aprovizacije ljubljanskih finančnih nameščencev. Pozna nočna ura ga je češče našla pri delu. Marsikatera uradniška gospodinja je našla pri njem za zmerno ceno uteho za svojo izstradano rodbino. Na črne dneve vojne furije ostane Lillegu spomin svetel kakor malokateremu državnemu uradniku. Še izza tistega časa nas veže na tega nesebičnega moža topla hvaležnost.

Nič čudnega ni, če najdemo Lillega v letih 1911.—1922. zopet tam, kjer je najbolj potreben. Ves prosti čas posveča skozi lepo število let javnemu delovanju v raznih odsekih ljubljanskega občinskega sveta. Prva moderna službena pragmatika mestnih nameščencev je v pretežnem delu tudi plod Lillegovega ustvarjanja.

Člen 14. — Dolžnosti rednih članov so:

a) Skrbeti za doseg smotra Udruženja;

b) redno vplačevati letno članarino;

c) vestno opravljati dolžnosti, ki so jim poverjene.

Rednega člana, ki dela proti interesom udruženja, sme izključiti glavna skupščina, na predlog glavnega odbora.

Ako redni član ne plača letne članarine najkasneje do 1. aprila, preneha biti član Jugoslovenskega učiteljskega udruženja, izgubi vse pridobljene pravice do 1. aprila prihodnjega leta, in do tega dne ne more ponovno postati član Udruženja.

Pravice rednega člana so:

a) da se poslužuje ustanov Udruženja, kot: domov, internatov, zdravilišč, letovišč itd.

b) da dobi v slučaju nujne potrebe denarno pomoč;

c) da dobi v slučaju potrebe zaščito;

d) da se udeležuje zborovanj in skupščin po predpisih teh pravil;

e) da voli člane raznih odborov in da je tudi sam izvoljen po teh pravilih.

Člen 15. — Članstvo pri Jugoslovenskem učiteljskem udruženju preneha:

a) ako član umre;

b) ako sam izstopi iz Udruženja;

c) ako je upokojen disciplinskim potom;

d) ako je sprejeta njegova ostavka na državno službo, ali če je iz službe odpuščen;

Po prevratu je Lilleg zaplaval v še globokejšo vodo. Kot eden izmed prvih je spoznal živo potrebo strnjenja delovnih sil v pokrajinski organizaciji in že v decembru 1918. je ustanovil predhodnika sedanje Zveze — Društvo državnih uslužbencev za Slovenijo.

Zahotelo pa se mu je širšega delokroga, organizacije, ki kaj izda. Meje so mu postale preozke, zato je idejo organizacije занесel v Zagreb. Z dr. Benkovičem in našim Govekarjem je ustanovil »Naš Glas«, ki je prvotno izhajal v slovenskem in v hrvaškem jeziku; pozneje pa je dobil slovenski »Naš Glas« lastnega urednika v Ljubljani.

Leto 1918. je bilo reformacijsko leto. Ideja organizacije se je široko razmahnila. Ljubljana je delala roko v roki z Zagrebom in obratno. Spiritus agens, prvi in najjači delavec pa je bil naš Lilleg, dokler že leta 1919. — zopet na njegovo pobudo — ni prišlo do ustanovitve Glavnega saveza s sedežem v Beogradu.

Odveč bi bilo spuščati se v podrobnosti. Obširni zapisniki odborovih sej, zborovanj, shodov itd. v arhivu Zveze so zgovorni tolmači Lillegovega hotenja in delovanja. Da smo slovenski državni nameščenci razmeroma najboljše organizirani — tako trdijo v Beogradu — je zasluga ustanovitelja in dolgoletnega predsednika naše Zveze. In če bi bilo kaj uspehov, so ti uspehi plod Lillegove borbenosti. Zato se Zveza Lillegu ni mogla lepše oddolžiti kakor s soglasno izvolitvijo za dosmrtnega častnega predsednika. Formalno se je sicer Lilleg leta 1927., zaradi takratne bolehnosti zahvalil za predsedniško mesto. Aprila 1927. je zvezni odbor imenoval g. Lillega za častnega odbornika Zveze. Aprila 1930. je bil g. Lilleg zopet izvoljen za predsednika Zveze državnih nameščencev. Od 24. do 28. februarja 1931. je Lilleg vsak dan interveniral pri vseh gg. za izdelavo uradniškega zakona v Beogradu.

Ko se razstajamo imamo trdno vero, da bo seme, ki ga je sejal g. Lilleg in »Zveza«, obrodlilo stoter sad med državnimi nameščenci. Ako je učiteljstvo in UJU potrebovalo pomoči g. Lillega, je bil vedno na razpolago. Prav v zadnjem času je pevskeму zboru UJU napravil veliko uslugo. Ob likvidaciji »Zveze« je dolžnost učiteljstva, da se ga spominja.

d) ako je po čl. 14. in čl. 40. izključen iz Udruženja;

e) ako ne plača članarine do 1. aprila;

f) ako preide v drugo stroko državnih uslužbencev, ali v drug uslužbenki red, izvzemši službovanja v prosvetnem ministrstvu.

Člen 16. — Beseda učitelj v teh pravilih vsebuje tudi učiteljice in otroške vrtnarice.

5. Organi Udruženja.

Člen 17. — Organi Udruženja so upravni in nadzorni odbori in skupščine. Ti organi so sreski ali banovinski, ali pa za celotno Udruženje.

6. Upravni odbori.

a) Vrhovna uprava.

Člen 18. — Vrhovno upravo Udruženja tvori glavni odbor s sedežem v Beogradu.

Glavni odbor sestoji: iz 10 predsednikov sekcij, 10 odbornikov, izvoljenih (istočasno s 5 namestniki) na glavni skupščini po čl. 21. teh pravil izmed članov, ki stalno stanujejo v Beogradu in iz odgovarjajočega števila članov, izvoljenih (istočasno z istim številom namestnikov) na banovinskih skupščinah, sledeče: banovinska sekcija s 500 do 1500 članov voli enega člana, banovinska sekcija s 1500 do 3000 članov dva, a sekcije z nad 3000 člani volijo tri člane z enakim številom namestnikov.

Glavni odbor se sestaja trimesečno in rešuje vse važnejše posle. Stroške za seje glavnega odbora plača centralna blagajna. Ti stroški so enaki stroškom službenih potovanj.

Organ glavnega odbora je izvršni odbor, v katerem so vsi člani glavnega odbora, ki stanujejo stalno v Beogradu. Izvršni odbor izvršuje sklepe glavnega odbora in rešava vse tekoče posle. Izvršni odbor se sestaja po potrebi.

Na seje glavnega odbora se more poklicati namestnik, ako je kateri član: a) umrl; b) izjavil željo, da pride na njegovo mesto namestnik. Na seje izvršnega odbora se pokliče namestnik tudi tedaj, če se kateri član izseli iz Beograda. Predsednika sekcije more nadomeščati v glavnem odboru tudi podpredsednik sekcije.

b) Odbor banovinske sekcije.

Člen 19. — Odbor banovinske sekcije šteje 10 članov in 5 namestnikov.

c) Odbor sreskega društva.

Člen 20. — Odbor sreskega učiteljskega društva šteje 7 članov in 3 namestnike.

7. Nadzorni odbor.

Člen 21. — Nadzorni odbor Jugoslovenskega učiteljskega udruženja in nadzorni odbori banovinskih sekcij štejejo po 5 članov in 2 namestnika, a nadzorni odbori sreskih učiteljskih društev 3 člane in 2 namestnika.

8. Volitev in konstituiranje upravnih in nadzornih odborov.

Člen 22. — Volitve se vršijo z vzklikom ali z glasovanjem (ako vloži za to pismeni predlog na glavni skupščini Jugoslovenskega učiteljskega udruženja 50, na banovinski 30, a na sreski skupščini 15 polnopravnih članov).

Glavni odbor in nadzorni odbor Jugoslovenskega učiteljskega udruženja volijo polnopravni člani glavne skupščine Jugoslovenskega učiteljskega udruženja; upravni in nadzorni odbori banovinskih sekcij volijo polnopravni člani redne banovinske skupščine; a upravni in nadzorni odbori sreskih učiteljskih društev volijo polnopravni člani sreskih skupščin.

Člen 23. — Vsi odbori se konstituirajo takoj po volitvah, tako da glavni odbor Jugoslovenskega učiteljskega udruženja, in odbori banovinskih sekcij, izvolijo predsednika, 2 podpredsednika in tajnika, a sreska društva predsednika, podpredsednika, tajnika in blagajnika.

Nadzorni odbor se konstituira takoj po volitvah in si izvoli predsednika, podpredsednika in tajnika.

Člen 24. — Mandat članov in namestnikov vseh upravnih in nadzornih odborov traja tri leta.

Člen 25. — V noben odbor ne morejo biti izvoljeni člani, ki niso v aktivni državni službi, kakor tudi ne oni, ki so v službi pri ministrstvu prosvete, ali njegovih oddelkih pri banskih upravah, ali so sreski šolski nadzorniki.

9. Dolžnosti upravnih in nadzornih odborov.

Člen 26. — Splošne dolžnosti vseh upravnih odborov so:

a) da skrbijo v svojem delokrogu za administrativna dela;

b) da redno zbirajo dohodke in jih upravljajo po proračunu;

c) da izdelujejo proračun za prihodnje leto in ga predlagajo skupščini v odobrenje. Proračunsko leto začne 1. julija in traja do 30. junija;

č) da sklicujejo svoje letne skupščine in določajo njihov dnevni red;

d) da svoji skupščini predlagajo poročila o svojem delu in stanju v minulem letu;

e) da se brigajo za premoženje svojega delokroga;

f) da dajejo po možnosti materialno pomoč svojim članom v slučaju nujne potrebe;

g) da se brigajo za tisk, ki naj bo sodoben, patrijotski in izraz pravih šolskih in stanovskih potreb;

Posebne dolžnosti upravnih odborov so:

A. Glavnega odbora Jugoslovenskega učiteljskega udruženja:

a) da vrši splošno delo udruženja po členu 3. teh pravil;

b) da predstavlja udruženje;

c) da skrbi za liste udruženja;

č) da izbere blagajnika, urednika listov in uradnike udruženja.

B. Upravnega odbora banovinske sekcije:

a) da deluje v svojem delokrogu po členu 3. teh pravil;

b) da predstavlja sekcijo;

c) da izbira blagajnika in ostalo potrebno osebje;

č) da takoj pošilja blagajni centralne uprave članarino, sprejeto od sreskih učiteljskih društev skupno s seznama;

d) da pošilja glavnemu odboru tromesečna poročila o svojem delu.

C. Upravnega odbora sreskih učiteljskih društev:

a) da deluje v svojem delokrogu po členu 3. teh pravil;

b) da predstavlja sresko društvo;

c) da prireja zborovanja, po možnosti vsak mesec, na dan prejema plače, radi strokovnega in splošnega spopolnjevanja svojih članov in radi razpravljanja o vprašanjih iz obsega šolskega življenja in narodnega izobraževanja.

č) da do 1. aprila pobere od vsakega člana po 30 dinarjev članarine in od nje pridržijo za sresko društvo 10 dinarjev, a blagajni sekcije pošlje 20 dinarjev (10 dinarjev za sekcijo in 10 dinarjev za blagajno glavnega odbora);

d) da pošilja odboru banovinske sekcije tromesečna poročila o svojem delu;

e) da po možnosti skupno s članarino pobere tudi naročnino za liste »Učitelj« in »Narodna Prosveta« v višini, ki jo določi glavni odbor.

Člen 27. — Dolžnost nadzornih odborov je:

a) da vsak mesec, a po potrebi tudi večkrat pregledajo račune in stanje blagajne svojega delokroga;

b) da ugotavljajo, ali se izvršujejo skupščinski sklepi;

c) da pripravljajo poročila in predloge za skupščino;

č) da sklicujejo izredne skupščine v slučaju večjih nepravilnosti v delu.

10. Skupščine.

Člen 28. — Skupščine so sreske, banovinske, glavna skupščina Jugoslovenskega učiteljskega udruženja in kongres Jugoslovenskega učiteljskega udruženja. Skupščine morejo biti redne in izredne. Kongres je vedno reden.

Glavne skupščine Jugoslovenskega učiteljskega udruženja tvorijo polnopravni člani: a) člani glavnega, izvršnega in nadzornega odbora Jugoslovenskega učiteljskega udruženja, b) člani upravnih in nadzornih odborov banovinskih sekcij, c) zastopniki sreskih učiteljskih društev in č) delegati sreskih društev po sledečem razmerju: društva, ki imajo več kot 50 članov pošljejo po leg predsednika, na vsakih nadaljnjih 50 članov po enega delegata (sreska društva, ki imajo do 50 članov pošljejo samo predsednika).

Banovinske skupščine tvorijo polnopravni člani: a) člani upravnega in nadzornega odbora banovinske sekcije, b) predsedniki sreskih učiteljskih društev in c) delegati sreskih učiteljskih društev po razmerju iz gornjega odstavka.

Sreske skupščine tvorijo vsi člani sreskega učiteljskega društva.

Člen 29. — Vsako četrto leto se vrši kongres Jugoslovenskega učiteljskega udruženja.

Kongres sklicuje glavni odbor Jugoslovenskega učiteljskega udruženja, ki sestavlja tudi dnevni red in ga objavlja mesec dni prej.

Kongres se vrši v večjih mestih, a otvarja ga predsedstvo glavnega odbora Jugoslovenskega učiteljskega udruženja.

Pravico aktivnega sodelovanja na kongresih imajo vsi člani Jugoslovenskega učiteljskega udruženja.

Kongresi se vršijo po glavni skupščini in imajo stanovsko-manifestacijski in patriotsko-propagandni značaj.

Člen 30. — V velikih počitnicah se vršijo najprej skupščine vseh banovinskih sekcij, nato pa glavna skupščina Jugoslovenskega učiteljskega udruženja.

Sreska društva izvolijo svoje odbore najpozneje do konca oktobra.

Člen 31. — Dolžnost skupščin je:

a) da presoja delo odbora prošlega poslovnega leta ter v slučaju pravilnosti dajejo razrešnico;

b) da rešujejo vsa vprašanja, ki so stavljena na dnevni red;

c) da volijo člane in namestnike v upravni in nadzorni odbor svojega delokroga;

č) da pregledujejo in odobravajo proračun svojega delokroga;

d) proglasitev častnih članov vrši glavna skupščina Jugoslovenskega učiteljskega udruženja.

Člen 32. — V slučaju neodložljivih potreb in potreb splošnega značaja o nekem vprašanju, smejo upravni odbori sklicati izredno skupščino svojega delokroga.

V slučaju nepravilnega delovanja in materialne nevarnosti za udruženje, smejo nadzorni odbori sekcij in nadzorni odbor udruženja sklicati izredno skupščino svojega delokroga.

Glavni odbor mora sklicati izredno skupščino Jugoslovenskega učiteljskega udruženja, ako to zahteva šest sekcij upravnih odborov, a upravni odbor banovinske sekcije, ako to zahteva dve tretjini sreskih odborov. O delu izrednih sreskih in sekcijah skupščin obveščajo upravni odbori glavni odbor Jugoslovenskega učiteljskega udruženja.

Člen 33. — Vsako skupščino vodi predsedstvo upravnega odbora.

Člen 34. — Skupščina razpravlja samo o vprašanjih, ki so stavljena na dnevni red.

Dnevni red za glavne skupščine Jugoslovenskega učiteljskega udruženja sestavlja glavni odbor, a za banovinske in sreske skupščine, dotični upravni odbori.

Dnevni red za glavno skupščino Jugoslovenskega učiteljskega udruženja se objavlja 30 dni, a za banovinske in sreske skupščine 15 dni pred skupščino.

Člen 35. — Na sreskih skupščinah ima vsak član Jugoslovenskega učiteljskega udruženja pravo govora, ako pokaže predsedstvu svojo izkaznico, pravico odločanja pa imajo samo redni člani dotičnega sreskega društva.

Na sekcijah skupščin imajo pravico govora poleg njenih polnopravnih članov tudi člani glavnega odbora.

Na glavnih skupščinah Jugoslovenskega učiteljskega udruženja, in skupščinah banovinskih sekcij, morejo odločati samo njihovi polnopravni člani.

Člen 36. — Vsaka uprava poravnava iz proračunskih sredstev svojega delokroga skupščinske stroške; stroške delegatov plača društvo, ki jih pošlje.

Člen 37. — Skupščina se more vršiti, in polnopravno sklepati, ako je prisotnih nad polovico polnopravnih članov.

Na skupščinah se sklepa z navadno večino prisotnih članov.

11. Društvene ustanove.

Člen 38. — Udruženje ima svoje domove, fonde, internate in druge ustanove, ki jih vodi vsaka uprava v svojem delokrogu po teh pravilih.

Člen 39. — Glavni odbor ima dom v Beogradu, ki služi potrebam udruženja, učiteljstva in učenec osnovnih šol, ki prihajajo začasno v Beograd.

Dom nosi ime: »Dom Jugoslovenskega učiteljskega udruženja«.

12. Častno razsodišče.

Člen 40. — Za poravnava sporov med članstvom, kakor tudi radi preiskave in ugotovitve resnice v delikatnejših osebnih sporih, se ustanovi pri vsakem odboru sreskega učiteljskega društva in banovinske sekcije častno razsodišče.

Sresko častno razsodišče sestoji iz predsednika, ki ga imenuje sreski odbor izmed svojih članov za tekoče leto (začenši s 1. januarjem) in po enega zastopnika vsake zainteresirane stranke.

Častna razsodišča sekcij obstojajo iz 5 članov odbora banovinske sekcije, ki se jih izžreba pred dnevom razpravljanja in po enega predstavnika vsake zainteresirane stranke.

Častno razsodišče sekcije rešuje spore, če so zainteresirane stranke izjavile nezadovoljstvo s sklepom sreskega častnega razsodišča.

Sklepi častnega razsodišča sekcije so končno veljavni.

V slučaju da katera od strank neće sprejeti poziva pred častno razsodišče, lahko isto sklene, da jo zaključi iz Jugoslovenskega učiteljskega udruženja. Ta sklep je predložiti v odobrenje glavnemu odboru in glavne skupščine.

Prehodne določbe.

Člen 41. — Ta pravila, ki jih je sprejela glavna skupščina 22. avgusta 1930., stopijo v veljavo, ko jih odobri minister prosvete. Tedaj preneha veljavnost prejšnjih pravil z vsemi spremembami in dopolnitvami.

Ko stopijo pravila v veljavo bodo delovala po njih vsa sreska učiteljska društva, banovinske sekcije in Udruženje. Sreska društva in banovinske sekcije ne morejo imeti svojih posebnih pravil.

Člen 42. — Banovinske sekcije in sreska učiteljska društva postavljajo svoje domove, ustanavljajo svoje fonde in ustanove za svoje potrebe in jih upravljajo po predpisih poslovnika, ki jih predpišejo čim ustanovijo kako ustanovo. Vse poslovneke dostavljajo odboru banovinski sekciji, odnosno glavnemu odboru v odobritev in potrditev.

Člen 43. — V slučaju prestanka Jugoslovenskega učiteljskega udruženja, se oddajo denar in vsi vrednostni papirji Državni hipotekarni banki v Beogradu, Dom in oprava upravi beogradske občine, a knjižnica in administrativni dokumenti eni izmed beogradske šole, ki bodo to oddali novemu učiteljskemu udruženju, ako se osnuje na isti osnovi, kot je zasnovano to udruženje.

Člen 44. — Ta pravila spreminja glavna skupščina na predlog glavnega odbora, kar je staviti najmanj mesec dni prej na dnevni red skupščine. O spremembi sklepa absolutna večina polnopravnih članov, ki jih mora biti na skupščini polovica plus eden.

Člen 45. — Glavni odbor bo predpisal poslovnik za poslovanje vseh odborov, kakor tudi za poslovanje skupščin, ki ga bo predložil v odobritev ministarstvu prosvete.

Člen 46. — Volitev upravnih in nadzornih odborov Udruženja, banovinskih sekcij in sreskih učiteljskih društev se izvrši po teh pravilih na letošnjih rednih skupščinah.

Splošne vesti.

— Likvidacija »Zveze hrvatskih učiteljskih društev«. V prostorih učiteljskega doma je bila v binkoštni izredna skupščina Saveza hrvatskih učiteljskih društev, ki se je je udeležilo 200 učiteljev in učiteljic. Na dnevnem redu je bila edina točka likvidacija društva na podlagi čl. 76. uradniškega zakona. Pred početkom skupščine je imel sejo upravni odbor, ki je sklenil likvidacijo društva, in je skupščina tozadevno resolucijo sprejela soglasno. S skupščine sta bili poslani pozdravni brzojavki kralju in predsedniku vlade.

— Poročilo o izrednem običnem zboru Zveze državnih nameščenecv priobčimo v prihodnji številki »Učiteljskega Tovariša«.

— Ekskurzija češkoslovaškega učiteljstva po Jugoslaviji. V nedeljo 24. maja je prišla v Jugoslavijo skupina češkoslovaškega učiteljstva. Na Jesenicah jih je pozdravil v imenu UJU in Radovliškega učiteljskega društva tov. Schiffrer. Imenom jeseniškega učiteljstva jim je izrekel dobrodošlico tov. Pibrovac, šolska mladina iz Jesenic pa je s petjem pozdravila naše tovariše iz bratske države. Med navdušenim pozdravljanjem so se odpeljali gosti proti Bledu, kjer so prenočevali. — V ponedeljek zjutraj so prispeli z brzovlakom v Ljubljano. Tu jih je pozdravil imenom Ljubljanskega učiteljskega društva tov. Mihelič, društen tajnik, a v imenu poveskega zbora UJU tov. Miheličeva. Gosti so si ogledali Ljubljano in tudi šolsko poslopje II. državne deške narodne šole in v njem nameščeno pomožno šolo. Ljubljansko učiteljsko društvo je darovalo vsakemu gostu album Dravske banovine. Naši tovariši iz Češkoslovaške, očarani po lepoti naših krajev so še isti dan nadaljevali pot ob 14. uri proti Zagrebu.

— Radio detektor zastonj. Šolska upraviteljstva in učiteljstvo v 50 km okoliščini Ljubljane opozarjamo, da dá Radio-Ljubljana gotovo število detektorjev zastonj onim reflektantom, ki bi bili pripravljeni postati takoj radio-naročniki. Letna pristojbina znaša 75 Din. Kdor želi dobiti zastonj detektor, naj se obrne pismenim potom na naslov Radio-Ljubljana — Prodajni odedelek, Ljubljana, Miklošičeva ul. 5.

— »Prosveta«. Iz tehničnih ovir »Prosveta« ta mesec ne more iziti Izšla bo začetkom junija. — Uredništvo.

— Kaj je s statističnimi polami? Dasi jih ne želimo v taki obliki, vendar pridejo vsako leto. Najbrže tudi letos ne bodo izostale. Šolsko upravo prosimo, da ukrene vse potrebne korake in svrhu pravočasne do-

Gg. šolski upravitelji!

Vaša narodna dolžnost Vam nalaga, da za gotovite svoji šoli nabavo, z rešenjem ministrstva prosvete O. N. br. 36637/25. in O. N. br. 24398/30 odobrenih pomožnih učil v cenolijepnem pouku

Po naredbi prosvetnega oddelka Dravske banovine obvezana je vsaka šola imeti vsaj 1 izvod tega učila

Silke z Jadrana in Primorja

12 različnih umetoliških barvnih slik iz mapije in Primorja, izdelanih po naših naravnih slikarjih mojstrih prof. Crnčiču, Kovačeviću in Krulinu.

Znižana cena Din 296.—

razume se, da skupno z učno knjigo, zavijanjem in poštnino. Slike so velike 45x50 cm in so pripravljene tako, da se jih lahko obes na zid. — Poleg tega, da so te lepše slike z okras šolskih prostorov, so po razpisu ministrstva za vojno in mornarico D. br. 440/2/24 in ministrstva notranjih del J. B. br. 20495/24 najprimernejše sredstvo za uspešno propagando za naš Jadran

Nudite otrokom pri nazornem pouku užitek spoznavanja prirodnih lepot našega morja in Primorja. Budite v otrocih nacionalno zavest z dosegi ljubezni do jugoslovenskega Jadrana.

Oskrbo šol v Dravski banovini vrši samo: Banovinska zaloga šolskih knjig in učil v Ljubljani

stavitvo teh pol posameznim šolam. Na vsak način naj bi jih imele šole še pred zaključkom šolskega leta v rokah, dokler je še vse učiteljstvo na svojih mestih in lahko poda material vsaj za svoj razred. Lani pa so se ubijali z njimi sami upravitelji, ker so bile dostavljene prepozno. — Upravitelj.

— 150 letnica obstoja narodne šole v ormoškem okraju. Državna 5razredna osnovna šola pri Sv. Bolfenku pri Središču ob Dravi priredi na Telovo, dne 4. junija popoldne ob 1/16. uri proslavo 150 letnice obstoja domače šole v tem kraju. Učenci nastopijo s Kosi-jevno igrico »Kovač hoče bitje«, s petjem in drugimi prizori. Po predstavi, ki se bo vršila na prostem pred posojilnično hišo, bo tudi srečolov v korist fonda za revne šolarje. K tej jubilejni proslavi vabimo vse sosedno učiteljstvo, predvsem pa še tiste tovariše in tovarišice, ki so delovali na tej šoli. Na železniški postaji v Središču bo ob prihodu vlaka ob 14. uri na razpolago avto-bus, po potrebi tudi za povratek k vlaku ob 1/21. uri. Ker je Sv. Bolfenk krasna razgledna točka in ker nam je obljubljeno tudi lepo vreme in židana volja, pričakujemo lepo udeležbo tudi s strani učiteljstva. — Šolsko upraviteljstvo.

— Vabilo na sejo širšega odbora Pedagoške centrale, ki se bo vršila v nedeljo 7. junija 1931. ob pol 10. uri v risalnici deške meščanske šole v Mariboru. Spored: 1. Želje in predlogi glede organizacije knjižnice in izposojanja knjig. 2. Smernice, oziroma program za bodoče delo: pedagoški tedni, pedagoški tečajji in razstave, poučna potovanja, predavanja v Mariboru in izven Maribora, kako naj PC pomaga ustanavljati poskusne šole, stiki PC z učiteljskimi društvi, »Vestnik PC«, pedagoška posvetovalnica, snovanje odsekov PC, ovire dela PC. Po pravilih PC izvolijo njeni člani pri posameznih učiteljskih društvih svoje zastopnike v širši odbor PC, in sicer do 50 članov enega, od 50 do 100 članov dva, nad 100 članov tri zastopnike. Vljudno vabljeno in dobrodošlo pa je seveda vsak tovariš, ki se zanima za razvoj našega šolstva. Kdor se namerava udeležiti seje, naj razmišlja o navedenem programu kaj in kako bi se dalo v novem poslovnem letu izvesti, da bo razprava stvarna in predlogi jasni, kar je zaradi obširnega sporeda nujno potrebno. — Predsednik.

— Opozarjamo na priloženi prospekt »Založbe Hram«. V prospektu označene knjige predstavljajo res dobro kvaliteto in najpomembnejša dela svetovnega slovstva. Knjige vsem našim čitateljem toplo priporočamo v nakup.

— Člane učiteljskega društva za srez Laško prosim, da poravnajo članarino za upravno leto 1930/31., kakor tudi vse zaostanke zanesljivo do 1. junija t. l., da zamorem do običnega zbora zaključiti račune. Blagajnik.

— Upokojevcem s pokojniškimi prejemki po zakonu o civilnih uradnikih z dne 31. julija 1923. Zakon o uradnikih z dne 31. marca 1931., § 272., prvi odstavek, določa, da so dolžni državni uslužbenci, ki jih je zahteval ta zakon kot upokojevcem s pokojniškimi prejemki po zakonu o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih z dne 31. julija 1923., plačevati od dne, ko stopi ta zakon v veljavo (torej od 1. aprila 1931.) v uradniški pokojniški sklad. Osnova za vplačevanje so oni prejemki, ki so bili osnova za odmero osebne pokojnine, a kot čas vplačevanja se jim šteje ves oni čas do dne upokojitve, ki se jim je bil priznal z izvršno rešitvijo za osebno pokojnino. Za čas od upokojitve do dne, ko stopi ta zakon v veljavo, smejo taki državni uslužbenci naknadno vplačati prispevke v uradniški pokojniški sklad, v katerem primeru se jim ta čas šteje za odmero rodbinske pokojnine. Osnova za odmero pokojnine pa je bila osnovna in položajna plača in stanarina, torej znaša prispevek v pokojniški sklad 5% od teh aktivnih prejemkov, ne pa 5% od priznane pokojnine. Po § 144. se pobirajo prispevki za pokojniški sklad po službeni dolžnosti ob izplačevanju prejemkov in jih morajo računov-

dajniki poslati v dvajsetih dneh potem, ko so se prejemki izplačali. Državni hipotekarni banki, drugače pa plačati od njih po preteku tega roka 6% obresti v korist sklada. Vsled tega se bodo vsem tem upokojencem odtegnili prispevki za pokojninski sklad za mesec aprila, maj in junij 1931. naenkrat od pokojninskih prejemkov za junij 1931., v bodoče se bodo pa odtegovali redno mesečno. Za naknadna vplačila prispevkov v uradniški pokojninski sklad za čas od upokojitve do dne, ko stopi ta zakon v veljavo, bo pa predpisal natančnejše odredbe minister za finance s posebno uredbo, o kateri bodo upokojenci obveščeni pravočasno. — Finančna direkcija, odsek za računovodstvo: Paternoster m. p. št. 60, 138/16.861/2 od 19. maja 1931.

— Izpraznjene in razpoložljive učiteljske službe na osnovnih šolah. Izkaz služb, priobčen z odlokom kraljevske banske uprave Dravske banovine IV. No. 5696/45 z dne 22. aprila 1931., se dopolnjuje in se razpisuje po njegovem objavljeno še naslednje službe: Na Zidanem mostu, srez Laško: služba šolskega upravitelja.

V Radencih, srez Ljutomer: služba šolskega upravitelja in ena služba za učiteljico (poleg 2 služb za učiteljico).

Prošnje za te službe je prav tako vložiti do dne 10. junija 1931.

Po odredbi bana, banski prosvetni inspektor: zanj A. Rape.

— Učiteljsko litijeskega sreza! Javite vsak svojo udeležbo za zborovanje 6. junija v šmartnem tovarišu Kovačiču zaradi kosila. Tajnica.

— † Jelica Vuk-Sadarjeva. V četrtek 28. maja je v ljubljanski bolnici preminula tovarišica Jelica Vuk-Sadarjeva, učiteljica na Vrhniki, soproga tov. Slavka Vuka. Vsem prizadetim naše iskreno sožalje!

Naša gospodarska organizacija.

OBČNI ZBOR »UČITELJSKEGA ZDRAVLJSKEGA DOMA V ROGAŠKI SLATINI«, r. z. z. o. z.

XI redni občni zbor »Učiteljskega zdraviliškega doma v Rogoški Slatini«, r. z. z. o. z. se je vršil dne 25. marca t. l. v mestni deški osnovni šoli v Celju. Iz poročila načelstva o poslovanju zadruge v letu 1930. se povzame, da je ostalo število članov neizpremenjeno — 171 —, ker so pristopili in odstopili po trije zadrugi. Zaradi likvidacije Zadrugne zveze v Celju je pristopila zadruga k Zvezi slovenskih zadrug v Ljubljani, ki je izvršila v decembru redno revizijo zadruge. Revizijsko poročilo konstatira in poudarja dobro in racionalno gospodarstvo pri zadrugi, kajti račun izgube in dobička izkazuje kljub stroškom za razna popravila (4742 Din), nasad sadnih drevesec in nabavo umetnih gnojil (82950 Din), nakup inventarja (401060 Din), plačila obresti (159270 Din) in davka (733 Din) ter odpisu vrednosti perila (15%), pohištva (10%) in nepremičnin (2%) v skupnem znesku 371516 Din, še 64849 Din čistega dobička.

Denarni promet zadruge je znašal 5854050 Din.

Bilanca za 1930. l. izkazuje:

Aktiva:	
Vrednost perila	8.785,73 Din
vrednost pohištva	8.350,87 „
vrednost nepremičnin	60.607,04 „
naložen denar	2.950,55 „
poštna hranilnica	405,95 „
deleži pri Zvezi slovenskih zadrug	300,— „
skupaj	81.400,14 Din
Pasiva:	
Deleži	47.575,— Din
izposojila	20.000,— „
rezervni sklad	13.176,65 „
čisti dobiček	648,49 „
skupaj	81.400,14 Din

Glede na to, da se obračajo nekateri člani ponovno na vodstvo zadruge za izplačilo deležnih obresti, se opozarja vse članstvo na dolžnost pravil, da se deleži ne obrestujejo in ne dajejo članom načelstva in nad-

zorstva nikake nagrade, ker je to zakonit predpogoj za oproščenje plačila taksi in družbenega davka.

Zadrugi, ki posejajo zdravilišče v glavni sezoni — od 15. junija do 31. avgusta — naj se v svojo plačila samo polovične zdraviliščne in godbene takse, izkažejo pri ravnateljstvu s svojo zadrugo izkaznico.

—g Učiteljskemu domu v Mariboru je zložil dar 100 Din ožji krog tovarišev(ice) v spomin na proslavo godu in osemdesetletnice zaslužnega tovariša Antona Farčnika na Teznu

—g Članom Učit. Samopomoči. V teh dneh prejmete položnice za nakazilo članskega prispevka za 240. do 242. smrtni slučaj v znesku 16 Din za samce, za zakonske pare pa 31 Din. Zamudnikom sem prišel k temu znesku še prejšnji zaostanek. Društvena uprava prosi vse člane, da takoj nakažete predpisane zneske. Za zadnje tri smrtni slučaje se je izplačalo dedičem na posmrtnih nash znesek 38.065 Din. Danes ima U. S. 2543 članov. Današnja posmrtnina je 12.715 Din. Pričakujte se za sprejem v društvo, sprejemne pristojbine znašajo od 27 do 76 Din.

Učiteljski pravnik.

—š »Prosim za pojasnilo, eventuelno v »Tovarišu«, ali se še lahko prosi za priznanje kontraktualnih let v položajno plačo.«

Odgovor: Ker je čl. 166. zakona o narodnih šolah ukinjen s § 292. uradniškega zakona, so take prošnje brezpredmetne.

Osebne zadeve.

—i Napredovali so v marcu 1931. v II./3. skupino: Rožaj Marija, učiteljica v Šmartnem; Pohar Sonja, učiteljica v Marenbergu; Kranjc Gizela, učiteljica v Dobrovniku; v II./4. skupino: Jezeršek Franciška, učiteljica v Voklem; Grošelj Marija, učiteljica v Marenbergu; Lang Hil-da, učiteljica v Št. Janžu; Čadež Marija, učiteljica v Mokronogu; Trtnik Vekoslav, učiteljica v Kopanju; Jureš S. Efrozina v Topolščici; Gruden Marija, učiteljica pri Sv. Barbari; Golobič Marta, učiteljica v Cezanjevcih; Prelog Avgust, učitelj v Dornovi. — Kakor smo poučeni, se obrazci za prevedbo uradno popravijo in zato ni treba pošiljati novih niti zadevnih poročil

Pokret učiteljk.

Na sestanku »Društva učiteljic« dne 8. marca 1931. so se izrazile učiteljice o potrebi boljšega, zlasti podeželskim razmeram bolj primerne učnega načrta za ženska ročna dela.

Zato se je na pobudo nekaterih tovarišic v nedeljo dne 17. maja t. l. v Ljubljani sestala skupina članic iz raznih tipov šol, ki je sestavila nov načrt, katerega spodaj priobčujemo — z željo, da ga tovarišice natančno premotrijo in nam pošljejo svoje eventuelne izpreminjevalne predloge in to najkasneje do 10. junija 1931.

1. šolsko leto: Šivanje: Razni enostavni vbodi na debel prst ali na debelo blago. Uporaba na praktičnih predmetih. Prišivanje gumbov. Enostavno mašenje na krpah.

Kvačkanje: Ovijanje prejice na prst; povlačenje prejice s kvačko; verižna, gosta (nizka) in visoka petlja (enkrat ovita — stebriček). Uporaba na predmetih. Materijal bel in debel.

Opomba: Pletenje naj odpade, ker je težje in v zdravstvenem oziru neprimerno, ker prehitro utruja živce; hkrati je dolgočasno. Šivanje je samo nadaljevanje dela, s katerim se bavi otrok že v predšolski dobi.

2. šolsko leto: Šivanje: na debelem materialu z barvastimi prejicami, in sicer: redki šiv (prednji vbod), stični vbod, zadnji vbod, stranski vbod (obrobni vbod) — obzankanje. Uporaba na predmetih. Enostavno mašenje perila.

Kvačkanje: Dvakrat ovita petlja in luknjica. Lahke vložke ali čipke.

Pletenje: Osnutek, desna in leva petlja, skrajna petlja. Uporaba: n. pr. umivalna krpa.

L I S T E K

O Mihovi smoli.

Nikoli, nikdar in nobeden ni imel take smole kot tovariš Miha. Kjer koli je bil in kamorkoli se je obrnil, ga je smola zatekla. Najhujše ga je zatekla v aprilu, ko ga je zakon »zatekel« v nepravem položaju.

Sploh je imel Miha z zatekanjem veliko smolo.

Ko je prvo leto služil, se je bil k njemu zatekel od nekega lep kužek. Negoval ga je, skrbel zanj — po osmih dneh pa se je moral zagovarjati na sodišču zaradi ščetenja. Kužkov gospodar ga je bil obsodil tatvine.

Tik pred poroko mu je lice tako zateklo zaradi zoba, da je moral takoj po poroki k zobozdravniku. In ker se je zatekel k napadnemu zobozdravniku, ki mu je izruval zdrav zob namesto bolnega, je vso poročno noč tulil in hodil po sobi gori in doli.

Ko se mu je pozneje rodil prvi otrok, in ni bilo v hiši dovolj sredstev za novega zemljana, se je zatekel k posojilnici in iskal po-

moči Dali so mu jo. Ali ko je menica zatekla, so ga rubili in se je komaj izmotal.

Otroci so mu rasli in se množili, da sam ni vedel kdaj in kako. Nenadoma so mu bili zreli za srednjo šolo. Miha je prosil za preimestitev v mesto. In ker je slišal in videl, da je tako običajno, se je odločil, da se gre priporočiti. Zatekel se je v sili k stranki, ki je bila na krmilu. Ali komaj se je vrnil poln nad in obljub, je izvedel, da se je napak zatekel, ker je ta stranka čez noč izgubila krmilo in je vzela vajeti v roko nasprotna stranka. Zatekel se je k tej. Ali še preden mu je mogla pomagati, je že odložila vodstvo in ga prepustila spet prvi. Ta pa mu je sedaj zamerila, da se je bil zatekel k nasprotnikom.

Miha tega ne more razumeti, kajti on je dober človek. Če se kdo k njemu zateče, ga pogosti in mu pomaga, če le more. Ali tudi s tem ima slabe izkušnje. Zadnjič se je k njemu zatekel brezposeln človek. Postregel mu je in ga prenočil. Drugega dne pa ga je zatekel, ko je silil v ženo. Sicer je bil že dostikrat zatekel tatu, da mu je na vrtu zelje kradel; ali kaj takega pa še ne, da bi se bil kdo tako nevhvaležno zatekel v tuje pravice! J. Ribičič.

3. šolsko leto: Šivanje: a) Križni vbod na debelem blagu. Uporaba: torbica, prtiček, blazinica za šivanke itd. b) Obrobjanje roba s stranskim vbodom, živ rob.

Kvačkanje: Obrobjanje robcev — težji vzorci.

Pletenje: Naroke in kratke otroške nogavice

4. šolsko leto: Šivanje: Prevleka za blazino s kvačkanim vložkom in zaznamovanje. Zankanje: zobci z debelo prejico. Nadaljevanje krpanja — vstavljanje krp.

Kvačkanje: Praktična uporaba.

Pletenje: Praktična uporaba.

5. šolsko leto: Šivanje: a) srajca z zankanjem in preprostim vezanjem; b) robec z živim robom.

Pletenje: 1. Moška nogavica ali ženska nogavica. 2. Poljuben drug predmet. 3. Podpletanje in mašenje.

Kvačkanje: Praktična uporaba.

6. šolsko leto: Šivanje: Dekliško perilo z vezanjem in všivanjem vložkov.

Pletenje: Praktični predmeti. Podpletanje in mašenje.

7. šolsko leto: Šivanje: Risanje in pri krojevanje ženske srajce in hlače. Šivanje in vezanje poljubnega dekliškega perila.

8. šolsko leto: Šivanje: enostavnih oblek (event. z narodnimi motivi). Predelovanje in popraviljanje oblek.

A. Celnar, tajnica.

Počitniški tečaji za učiteljstvo.

Telovadni tečaj. Kr. banska uprava priredi v letošnjih počitnicah enomesečni telovadni tečaj za učiteljstvo osnovnih šol. Ker je pomanjkanje vaditeljev v Sokolskih društvih, kljub temu, da se udeležuje v njih učiteljstvo polnoštevilno, še precejšnje, se bo vršil ta tečaj specijelno za učiteljstvo, saj je ono v prvi vrsti poklicano, da vadi deco. Snov tečaja je predvsem praktična, tako da bodo absolutni(inje) nedvomno lahko vodili samostojne oddelke dece. — S tem bo ustrezno predvsem Sokolskim društvom, na drugi strani pa onim tovarišem in tovarišicam, ki že sedaj vadijo v Sokolu oddelke pa sami čutijo, da imajo premalo podlage, odnosno poznajo premalo praktične vadbene snovi. Tečaj se bo vršil v mesecu avgustu. Kraj še ni določen, v poštev prihaja Ljubljana in Maribor. Če bo število prijavljenec veliko, se bo tečaj delil v dva, prvi za moške, drugi za ženske kategorije. V vsakem slučaju bo število udeležencev omejeno na 40 slušateljev. Opozarjamo vse one, ki se nameravajo udeležiti tega tečaja, da se pravočasno javijo, takoj ko bodo razpisi prišli na šole!

Stanovska organizacija UJU iz društev:

Vabila:

— UČITELJSKO DRUŠTVO ZA BREŽIŠKI SREZ bo zborovalo dne 6. junija 1931. ob 9. uri v Sokolskem domu v Sevnici. Poleg drugih točk je na vzporedi tudi zadnjič odpadlo predavanje tov. Iv. Lavrenčiča o moderni metodiki telovadbe v zvezi s praktičnim poizkusom. Polnoštevilno udeležbo pričakuje odbor.

— SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO LJUTOMER bo zborovalo dne 6. junija 1931. v Stogovcih. Na dnevnem redu je tudi nadaljevanje predavanja tov. Lubeja o zakonu biogeneze ter poročilo o seji širjega sosveta v Mariboru. Pričetek zborovanja je ob 11. uri. Pri vlaku v Gornji Radgoni čaka ob 10. uri avtobus. Glede kosila javite udeležbo tov. Resmanu do 1. junija. Vsak prijavljenec je potem seveda za kosilo obvezan.

— UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SVE TOLENARTSKI OKRAJ bo zborovalo dne 6. junija t. l. skupno z mariborskim učiteljskim društvom na Močni pri g. županu Škerju. Pred skupnim zborovanjem točno ob 9. uri zboruje svetolenartsko učiteljsko društvo samo zase v svojo obravnavo internih zadev. V ostalem, zlasti glede prijave za udeležbo ter petja se naj ravnajo tovarišice in tovariši po vabilu mariborskega učiteljskega društva, priobčenega v »Učit. Tovarišu« z dne 21. maja 1931. Pričakujemo polnoštevilno udeležbo ter upamo, da bomo na tem zborovanju videli tudi tiste številne tovarišice(ice) našega društva, kateri se letos še niso udeležili nobenega zborovanja. Nadalje prosimo tovarišice in tovariše, da takoj izpolnijo statistične tabele o izvenšolskem delu ter jih pošljejo po svojih upraviteljih referentu tov. Štuhcu.

— KRŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO bo zborovalo v soboto 6. junija t. l. v Mokronogu. Začetek ob 9. uri dopoldne. Na dnevnem redu je risanje v III razredu (tov. Stiplovesek Fr.) in razgovor o reformni šoli. Zadržani tovarišice(ice) naj prijavijo tovarišu predsedniku vzrok neudeležbe.

— LOGASKO UČITELJSKO DRUŠTVO bo zborovalo v soboto dne 6. junija 1931. v osnovni šoli v Dolnjem Logatcu. Pričetek ob 8. uri. Ker je to zborovanje zadnje v tem šolskem letu, pričakujemo polnoštevilno udeležbo. — Odbor.

— RADOVLJSKO UČIT. DRUŠTVO bo zborovalo v ponedeljek 8. junija takoj po prihodu dopoldanskega vlaka v poslopju osnovne šole v Kranjski gori. Poleg običajnega dnevnega reda so predavanja v smislu sklepov zadnjega zborovanja. Zaradi obeda prosimo prijave na tov. Knapa v Kranjski

Slike z Jadrana in Primorja

12 slik Dalmacije in Primorja v barvotisku po originalih prof. Crnčiča, Kovačevića in Krušlina.

(Z rešenjem ministrstva prosvete O. N. br. 36 637/25 in O. N. br. 24.398/30 odobrena kot pomožna učila pri zemljepisnem pouku.)

Znižana cena za vso zbirko 296.— Din.

Okrasite s temi slikami šolske prostore! Zbujaite z njimi zanimanje in navdušenje do našega morja! — Velikost vsake slike 45 × 50 cm. Oprema odgovarja potrebi.

Naročila sprejema in izvršuje takoj

Knjigarna

Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

gori. Ker je to zadnje zborovanje v tem poslovnem letu, pričakujemo polnoštevilno udeležbo. — Za odbor: Schiffrer Egidij, t. č. predsednik, Skender Oton, t. č. tajnik.

— SREZKO UČITELJSKO DRUŠTVO ZA LJUBLJANSKO OKOLICO, zahodni del bo zborovalo dne 6. junija t. l. ob 19. uri v Ljubljani v običajnih prostorih. Dnevni red: 1. Poročilo predsednika. 2. Poročilo namestnika o seji širjega sosveta. 3. Volitev delegatov za državno in pokrajinsko skupščino. 4. Predavanje 5. Slučajnosti.

Poročila:

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SREZ DOLNJA LENDAVA je imelo občni zbor dne 25. aprila t. l. v Turnišču. Navzočih od 78 članov 56.

Tov. predsednik Peternel je uvodoma pozdravil zborovalce se spomnil umrle tovarišice Pavle Hribarjeve ter prešel na dnevni red.

Namestnik tajnika tov. Izidor Horvat je prečital zapisnik zadnjega izrednega občnega zbora, ki ga navzoči odobro. Na zahtevo je še prečital zapisnik zborovanja, h kateremu tov. Kokolj kot pripombo kritizira spored zadnjega zborovanja, ki se mu je videlo podpovprečno ter zahteva od odbora, da dá več impulza in vsebine našim skupnim zborovanjem.

Po prečitanih dopisov slede poročila odbornikov in odsekov. Mesto odsotnega tajnika poda poročilo o delovanju odbora in odsekov tov. Horvat Izidor. Članstvo vzame poročilo na znanje.

Tov. blagajnik poda poročilo, iz katerega je razvidno, da članstvo neredno plačuje članarino ter opozarja na sklep društva, ki govori o izterjanju članarine potom sodišča.

Tov. Drekonja poda poročilo o delovanju izvenšolskega odseka, ki je imel 2 seji in 2 predavanji (tov. Tivadar in Pavlinčeva).

Tov. Kokolj poroča za knjižnični odsek o prirastku znanstvenih knjig. Članstvo ga pa naprosi, da odsek razpošlje na vse šole seznam učiteljske knjižnice.

Domoznanstveni odsek ni deloval zaradi premostitve funkcijonarjev. Delovali so le posamezniki, kakor n. pr. tov. Horvat Izidor, ki prevaja zgodovinske doneske iz madžarščine.

Temu je sledila volitev novega odbora, v katerega so bili izvoljeni: Peternel, Drekonja, Preininger, Horvat Izidor, Horvat Janko, Gumilar in Kokolj, ter namestniki: Pavlinčeva, Sreč, Tivadar. Ker oba tovariša Horvata nista sprejela funkcij, zato sta stopila na njih mesti tov. Neřima in Skrabar.

Na sporedu sta bila dva referata. Tov. Gumilar je govoril o aktualni temi kako je tukajšnjemu učitelju vzgajati Prekmurca za dobrega državljana in narodnjaka. Kljub izčrpnosti obravnave je predavanje vzbudilo še druga mnenja. K debati so se oglasili tov. Drekonja, Horvat Iz., Kokolj in Šinigoj.

Tov. Kokolj pa je referiral o kulturni orientaciji kot središču učiteljeve osebnosti. Odbor ga je naprosil za priobčitev v »Potniku«.

Slučajnosti. Naše društvo se zahvaljuje g. župniku Fafliku, ki se je zavzel za celokupni učiteljski stan ob priliki kritike po banskih svetnikih.

Tov. Horvat Ivo je pozval člane k pristopu v CMD, tov. Drekonja pa je stavil predloge za izvenšolsko delovanje.

Članstvo je dalje naprosilo tov. predsednika za izposilovanje lažjih iger, ki bi jih naj deca izvajala ob priliki mladinskega dne.

Mnogi tovariši so naglasili potrebo za ustanovitev kmetskega tečaja, ki naj bi se vršil med počitnicami v Rakičanih pri Murški Soboti.

Zborovanje je hkrati pokazalo istovetno pojmovanje, ki ga je zavzel tov. predsednik v zadevi spomenice na seji širjega sosveta povodom napadov na naš stan pri prvem zasedanju banskega sveta.

Peternel, t. č. preds. Kokolj, t. č. tajnik.

— Blago za obleke, perilo itd. nabavite po najugodnejših cenah (tudi na obroke) pri trvdki Novak, Ljubljana, Kongresni trg 15.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA BREŽIŠKI SREZ je zborovalo v soboto 25. aprila 1931. ob 10-30 uri v Brežicah.

Statistika: Učiteljstva v srezu 120, včlanjenih 112, navzočih 69, t. j. 60%.

I. Tov. predsednik uvodoma pozdravi navzoče, posebej tov. strokovnega tajnika Kobala in novopristopivši članici Cirman in Zabret. Spomni se prerano umrlih: mlade tov. Kóstlove iz Senovega in našega zastopnika v ožjem sosvetu UJU, tov. Požarja iz Radeč. V počastitev njunega spomina se navzoči dvignejo s sedežev. — Pred prehodom na dnevni red omenja še željno pričakovani, novoizšli uradniški zakon ter spremembe, ki jih je povzročil čl. 76. tega zakona v vodstvu UJU.

II. Zapisnik zadnjega zborovanja je bil po prečitaniu brez debate odobren.

III. Tov. Lavrenčič iz Maribora je bil vsled bolezni opravičeno odsoten, zato je tudi odpadlo predvideno predavanje o sodobni metodi telovadnega pouka, združeno s praktičnim telovadnim nastopom.

IV. K dopisu pov. UJU glede izhajanja »Učit. Tov.« in »Prosvete« je bil sprejet predlog, da izhajaj »Učit. Tov.« trikrat mesečno, a »Prosveta« v povečanem obsegu.

V. Tov. strokovni tajnik je podal izčrpno poročilo o sedanjem stanju v naši organizaciji in dajal na željo navzočim razna pojasnila, ki zadevajo našo organizacijo in naš stan tako glede šolskopravnega odseka, mladinskih publikacij, gospodarskih institucij, izvenšolskega dela, izobraževalnih počitniških tečajev, določb novega uradniškega zakona itd.

Za temeljito informativno poročilo se mu tov. predsednik imenom vseh iskreno zahvali.

VI. Izvenšolsko prosvetno delo učiteljskega stva: Razprava o tej točki dnevnega reda je izzvala živahno debato, v katero so posegli tov. Grabeljšek kot glavni poročevalec ter tov. Bregant, Jakopec in Kobal. Vsi so iznesli svoje načelne misli o tem predmetu, debata pa se bo še nadaljevala pri prihodnjem zborovanju.

VII. Na predlog tov. Jakopca se sklene, da nimajo dostopa na naša zborovanja kot gostje učitelji-nečlani naše organizacije iz območja tukajšnjega sreza.

Predavanje tov. Pečnika o Učit. tiskarni vsled pozne ure odgodeno do prihodnjega zborovanja, ki se bo vršilo pričetkom junija v Sevnici.

J. Knapič, t. č. preds. Dirnbekova, t. č. tajn.

= BELOKRANJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo 7. marca v Črnomlju. Zaradi slabega vremena je bila udeležba slaba — udeležencev 37, kar znaša 47%. Zato je odpadlo tudi predavanje dr. M. Kaina o zadrugištvu. Tov. predsednik je ob otvortvi pozdravil tov. Smiljančiča Janka, ki vstopa v društvo in tov. Zupanca Lojzeta in Valerijo, ki sta pred časom izstopila in sedaj zopet vstopata.

Nato je poročal referent M. Kregelj o Učiteljski samopomoči. Orisal je razvoj te važne učiteljske ustanove od njenega začetka do danes. Svoja izvajanja je podprl s statistikami. Njegova izvajanja o tej stanovski gospodarski organizaciji je članstvo sprejelo z odobravanjem, v dokaz uspeha njegovega poročila pa je večje število novovstopivših članov. Tov. Kregelj je prevzel tudi referat za Samopomoč za učiteljsko dečo.

Na popoldanskem dnevnem redu je bilo predavanje tov. J. Jurančiča: Aktivizacija

vaškega življenja in delovna šola. V prvem delu je obrazložil s pomočjo statistik, načrtov, črtežev in tabel iz svojega službenega okoliša, kako neobhodno potrebna je popolna poglobitev učitelja v gospodarske, socialne, kulturne in druge odnose, iz katerih izhajajo naši učenci. Dokazal je, da tip kmetške delovne šole ni zajednica zase, ampak neločljiv del vaške zajednice.

V drugem delu je prikazal delo v kmetški delovni šoli, kjer se vaško življenje popolnoma uveljavlja v učilnici. Za obširno predavanje, v katerem se je pokazal majhen odlomek iz njegovega dela v vaški šoli, je žel od vseh navzočih iskreno zahvalo z željo, da nas zopet poseti.

Po predavanju se je razvila živahna debata, v katero so posegli tov. Vizjak, Zupanc, Podražaj in Ljubič. Glavna vsebina debate je bila, kako premostiti prepad od ozkorskih pet formalnih stopenj do kmetške delovne šole.

Obžalovati je malo udeležbo pri tem predavanju, ki je bilo prvo, ki nam je pokazalo delovno šolo ne kot izboljšanje metode, pač pa kot najvažnejši faktor vaškega življenja. Na splošno željo nas bo tov. Jurančič posetil na prihodnjem zborovanju 16. maja v Semiču, kjer bo nadaljeval s temo Poduhovljenje vaškega življenja z delovno šolo.

Ljubič, t. č. preds. Dolenc St., t. č. tajnik.

Nove knjige.

—k Slovenska Matica objavlja: Letošnje knjige so izšle. Ljubljanske, izven poverjeništev stoječe člane prosimo, da vzamejo

knjige v društveni pisarni na Kongresnem trgu št. 7 v času od 26. maja do 13. junija v glavnih v dopoldanskih in popoldanskih urah. Po tem terminu se bodo dostavljale knjige na dom proti donosnini 2 Din. Zaradi povečanja naklade je pristop še vedno mogoč. Člani dobijo za članarino 50 Din tako bogat knjižni dar, kakor še nikdar poprej — nad 60 tiskanih pol! Natančnejša pojasnila v Matični pisarni ali pismeno.

—k »Ženski List«. List obiluje lepimi slikami, poučnim i zabavnim iz našeg života i velikog svijeta. Pretplata za ovaj list, koji izlazi u redakciji gdje Zagorke iznosi na tri mjeseca 45 Din, a naručuje se: Uprava »Ženski List«, Zagreb, Samostanska ul. 2/1. k.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstvo, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

FOTO-SPORT

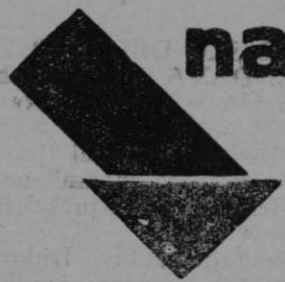
Vam dela veselje le z dobro kamero, katero kupite najcenejše pri Fr. P. Zajec, optik — Ljubljana, Stari trg 9. — Ceniki brezplačno!

Za časa majniških izletov nudim šolski mladini kosilo obstoječe iz juhe, govedine in dveh prikuh za 6 Din. — Restavracija »Soča«, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 3.

Za časa velesejma na veseličnem prostoru paviljon »Bon«.

Proti odplačilu

na obroke

nudimo prvovrstno angleško in češko manufakturno blago za moška in damska oblačila v najnovejši izbiri.

ZNANO SOLIDNE CENE. PRIPOROČAMO OGLED

Tvrdba NOVAK, Ljubljana
KONGRESNI TRG 15 (nasproti NUNSKKE CERKVE)

Pelikan

Zaloga barv, tušev in radirk

GÜNTHER WAGNER, WIEN X./1.

POVSOD NA ZALOGI - TISKOVINE NA ZAHTEVO

Priporočamo tvrdke, ki inserirajo v našem glasilu!

Avto-družba „Triglav“

si je nabavila nov avto znamke „Saurer“, ki ima prostora za 30 odraslih oseb.

Meseca maja in junija vozi šolske otroke od postaje Bistrica-Boh. jezero do „Zlatoroga“ in nazaj po 15 Din.

Vožnje v skupinah naj se po možnosti javijo vsaj 3 dni prej na naslov poslovdje:

Franc Arh, Boh. Bistrica št. 74

FINKOVE ZBIRKE NAREDB IN ODREDB

za osnovne in mešč. šole ter učiteljske v Drav. banovini

- I. zvezek (od prevrata do konca leta 1920.) broš. Din 5.—.
- II. zvezek (za l. 1921.) broš. Din 7.—.
- III. zvezek (za l. 1922.) broš. Din 9.—.
- IV. zvezek (od 1. januarja 1923. do 30. junija 1924.) broš. Din 14.—.
- V. zvezek (od 1. julija 1924. do 31. decembra 1925.) broš. Din 32.—.
- VI. zvezek (za l. 1926.) broš. Din 24.—.
- VII. zvezek (za l. 1927.) broš. Din 25.—.
- VIII. zvezek (za l. 1928.) broš. Din 25.—.
- IX. zvezek (za l. 1929.) broš. Din 25.—.

Naročila sprejema

KNJIGARNA UČITELJSKE TISKARNE V LJUBLJANI

Prav tam se dobi: C. Cavalieri: Propisi o činovnicima i ostalim državnim službenicima građanskog reda. Broš. Din 120.—.

PRODUK

Zahtevajte pri svojem trgovcu
NATURAL KIS 12%
ali **VINAL KIS 9%**
ter pravi kis za vlaganje.
Priznано najboljši kis!

Engros naročila direktno na tovarno:

TOVARNA ZA KIS A Ježica pri Ljubljani

Po znižani ceni!

Dvokolesa, motorji, vsakovrstni otroški vozički, nadomestni deli in pneumatika.

Posebni oddelek za popolno popravilo, emajliranje, ponikljanje dvokoles, otroških vozičkov, šivalnih strojev itd.

Prodaja tudi na obroke! - Ceniki franko.

„TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov. Ljubljana, Karlovska cesta št. 4

Bliža se glavna sezona

Ne pozabite pri naročilih upoštevati v prvi vrsti

Učiteljske tiskarne in knjigarne v Ljubljani

S tem pomagajte posredno graditi Učiteljski dom v Ljubljani in Mariboru.

Svoji k svojim!

Specialno

olje zoper prah

za higienično čiščenje učilnic, laneno olje, firnež, emajlne lake, vse vrste prozornih lakov, oljnate in suhe barve, steklarski kit in vse v barvarsko stroko spadajoče blago. Tudi: študijske in umetniške barve dobite pri domačem podjetju

MEDIČ-ZANKL // tovarne olja, firneža, lakov in barv

LASTNIK FRANJO MEDIČ — CENTRALA V LJUBLJANI

Tovarne: Ljubljana-M. dvode-Domžale. Podružnice in skladišča v Mariboru in Novem Sadu.

Lovske puške

floberte, browning pištole, pištole za strašenje psov, lovske in ribiške potrebščine ima vedno v zalogi

F. K. KAISER — puškar — LJUBLJANA
KONGRESNI TRG ŠT. 9

VSE KNJIGE

SLOVENSKE ŠOLSKE MATICE

IMA NA RAZPOLAGO

KNJIGARNA UČITELJSKE TISKARNE V LJUBLJANI

HAHTEVAJTE CENIK!

„Frote“ za kopalne plašče

priporočata tvrdka

A. & E.

Skaberné

Ljubljana